

بسمه تعالی

برنامه درس اصول اپیدمیولوژی و روش تحقیق دوره MPH

اهمیت درس و شیوه تدریس

با توجه به اینکه اپیدمیولوژی به عنوان علم پایه سلامت عمومی مطرح می باشد، دانشجویان دوره عالی بهداشت (MPH)، به عنوان یکی از اصلی ترین درس های دوره، درس اصول اپیدمیولوژی و روش تحقیق را در نیمسال اول فرا خواهند گرفت. این درس از دو قسمت تقریباً مجزای الف) اصول اپیدمیولوژی و ب) روش تحقیق تشکیل شده است. تقریباً نیمی از جلسات و نمره ارزیابی به اصول اپیدمیولوژی و نیم دیگر به روش تحقیق اختصاص دارد. در هر جلسه که موضوعی از اصول اپیدمیولوژی تدریس می شود، دو ساعت اول به تدریس به شیوه سخنرانی و دو ساعت بعد به یک کار گروهی اختصاص دارد. کار گروهی شامل مسائل و سناریوهایی هستند که متناسب با مطالب تدریس شده و برای درک عمیقتر مطالب طراحی شده اند. در جلساتی که موضوعی از روش تحقیق تدریس می شود نیز دو ساعت اول به ارائه سخنرانی و دو ساعت بعد به انجام کار گروهی اختصاص دارد. کار گروهی روش تحقیق در واقع تکمیل مرحله به مرحله یک پروپوزال تحقیقاتی در هر گروه است (تعداد دانشجویان در هر گروه 4 تا 6 نفر خواهد بود). علاوه بر پروپوزال گروهی، هر یک از دانشجویان بایستی یک پروپوزال انفرادی نیز در آخر نیمسال تحصیلی ارائه نمایند.

تعداد واحد: 3

مسئول درس: دکتر سید عباس متولیان

اهداف کلی

- آشنایی دانشجویان با اصول پایه اپیدمیولوژی و شناخت نقش اپیدمیولوژی در مدیریت سلامت عمومی
- افزایش آگاهی و مهارت دانشجویان در تدوین پروپوزال تحقیقاتی و همچنین ارتقاء توانمندی در نقد پژوهش

اهداف اختصاصی

انتظار می رود در پایان دوره فراگیران قادر باشند:

- 1) تعریف اپیدمیولوژی و نقش آن در سلامت عمومی و پژوهش های علوم پزشکی را توضیح دهند.
- 2) اندازه های وقوع بیماری را نام برده و هر یک را تعریف کنند.
- 3) اندازه های همراهی عوامل خطر با بیماری ها را بشناسند و کاربرد انواع آنها را در مطالعات اپیدمیولوژیک توضیح دهند.
- 4) خطای تصادفی، خطای منظم و انواع آنها و نحوه کنترل آنها را در مطالعات اپیدمیولوژیک توضیح دهند.
- 5) انواع اصلی مطالعات اپیدمیولوژیک (مطالعات توصیفی، مقطعی، مورد-شاهدی، هم گروهی و مداخله ای) را بشناسند و موارد کاربرد هر یک را به همراه مزایا و معایب آنها توضیح دهند.
- 6) تعریف و نحوه محاسبه حساسیت، ویژگی، ارزش اخباری مثبت و منفی و نحوه ارزیابی آزمون های تشخیصی و غربالگری را بیان کنند.
- 7) معیارهای شناخت رابطه علیتی را نام ببرند و نحوه تفسیر نتایج مطالعات اپیدمیولوژیک را توضیح دهند.
- 8) تعریف نظام مراقبت را ذکر کنند و اصول طراحی و ارزشیابی آن را بیان نمایند.
- 9) مراحل مختلف تدوین یک پروپوزال تحقیقاتی را نام ببرند.

- 10) اصول تدوین اجزای مختلف یک پروپوزال تحقیقاتی (انتخاب موضوع، بیان مسئله، بررسی متون، اهداف-سئوالات و فرضیات، متغیرها، روش کار، نمونه گیری و حجم نمونه، ملاحظات اخلاقی، زمان بندی و پیش بینی بودجه) را بشناسند و عملاً با نگارش پروپوزال در مورد یک موضوع انتخابی این اصول را به کار برند.
- 11) با درک اصول نگارش یک پروپوزال تحقیقاتی مناسب بتوانند پروپوزال های تحقیقاتی سایرین را نقد کنند.

برنامه کلاس اپیدمیولوژی و روش تحقیق دوره MPH

روز ساعت	8-10	10-12	1-3	3-5
شنبه 93/7/26	تعاریف اولیه - تاریخچه	اندازه های پایه اپیدمیولوژیک	انتخاب موضوع - بیان مسئله	تمرین گروهی
یکشنبه 93/7/27	اندازه های ارتباط در اپیدمیولوژی	تمرین گروهی	روش های بررسی متون	تمرین گروهی
شنبه 93/8/24	انواع خطا	تمرین گروهی	اهداف سئوالات و فرضیات	تمرین گروهی
یکشنبه 93/8/25	مطالعات توصیفی - مطالعه مقطعی	تمرین گروهی	متغیرها	تمرین گروهی
شنبه 93/9/22	مطالعه مورد-شاهدی	تمرین گروهی	روش های جمع آوری داده ها	تمرین گروهی
یکشنبه 93/9/23	مطالعه هم گروهی	تمرین گروهی	روش های نمونه گیری و حجم نمونه	تمرین گروهی
شنبه 93/10/6	مطالعات مداخله ای	تمرین گروهی	ملاحظات اخلاقی - مدیریت پروژه تحقیقاتی	تمرین گروهی
یکشنبه 93/10/7	سطوح پیشگیری	ارزیابی تست های تشخیصی و غربالگری	نظام مراقبت - بررسی اپیدمی ها	ارائه پروپوزال های گروهی

ارزیابی:

حضور منظم در کلاس ها و امتحانات کلاسی: 15%

پروپوزال گروهی: 20%

پروپوزال انفرادی: 15%

امتحان نهایی 50%

منابع دوره:

- 1) Gordis, Leon. *Epidemiology, Fourth Edition*. 2009, Philadelphia, Saunders
- 2) Varkevisser CM, Pathmanathan I, Brownlee A. *Designing and Conducting Health Systems Research Projects, Volume I: Proposal Development and Fieldwork*, 2003, KIT Publishers and the International Development Research Centre (WHO)